

Warszawa, 24 listopada 2020 r.

BAS-WAP-2462/20

Pan Poseł
Sławomir Jan Piechota
Przewodniczący Komisji
do Spraw Petycji

Opinia prawna

na temat petycji nr BKSP-145-IX-221/20 w sprawie nowelizacji niektórych przepisów ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest

I. Treść i cel petycji

Petycja została wniesiona w interesie publicznym. Postuluje się w niej zmianę przepisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1680; dalej: ustawa o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest):

- 1) art. 6a ust. 1 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest poprzez zastąpienie wyrazu „rejonowy” wyrazem „powiatowy”;
- 2) art. 6b ust. 5 i 6 ustawy wskazanej w pkt 1 poprzez zastąpienie wyrazu „rejonowego” wyrazem „powiatowego”;
- 3) art. 7a ust. 4 i 5 ustawy wskazanej w pkt 1 poprzez zastąpienie wyrazów „instytucje powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego” wyrazami „Narodowy Fundusz Zdrowia”.

Wnoszący petycję wskazuje, że ustawa o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest „odwołuje się do nieistniejących organów”. W jego ocenie zaproponowane zmiany mają charakter porządkujący.

II. Czy petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji (art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach)?

Petycja dotyczy zmiany ustawy przez Sejm. Zgodnie z art. 95 ust. 1 Konstytucji RP władzę ustawodawczą w Rzeczypospolitej Polskiej sprawują Sejm i Senat. Natomiast stosownie do art. 118 ust. 1 Konstytucji RP inicjatywa

ustawodawcza przysługuje m.in. posłom. Artykuł 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, w związku z art. 112 Konstytucji RP, precyzuje, że poselskie projekty ustaw mogą być wnoszone przez komisje sejmowe lub grupę co najmniej 15 posłów podpisujących projekt. Uwzględniając powyższe należy uznać, iż petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu.

III. Wymogi formalne (art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o petycjach)

Petycja spełnia wymogi formalne określone w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870).

IV. Kwestie, które ekspert uznaje za istotne w związku z petycją

1. Jak stanowi art. 6a ust. 1 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest: „Na wniosek pracodawcy, wymienionego w załączniku nr 2 do ustawy, rejonowy urząd pracy może zrefundować z Funduszu Pracy koszty szkolenia pracowników przez okres do 6 miesięcy [...]”. Z kolei art. 6b ust. 5 i 6 stanowią odpowiednio: „Na wniosek pracodawcy [...] kierownik rejonowego urzędu pracy przekazuje do dnia 31 grudnia 1998 r., na konto pracodawcy, środki Funduszu Pracy przeznaczone na wypłatę odpraw” (ust. 5); „Środki Funduszu Pracy, o których mowa w ust. 5, niewykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, podlegają zwrotowi na konto rejonowego urzędu pracy [...]” (ust. 6).

Zgodnie z art. 76 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (t.j. Dz. U. z 2003 r., Nr 58 poz. 514, ze zm.; dalej: ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu): „Ilekroć w dotychczasowych przepisach jest mowa o [...] «rejonowym urzędzie pracy» – należy przez to rozumieć powiatowy urząd pracy”. Należy jednak odnotować, że ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu utraciła moc obowiązującą na podstawie art. 151 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. z 2020 r. poz. 1409, ze zm.; dalej: ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Niemniej zgodnie z art. 145 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: „Ilekroć w przepisach prawa jest mowa o ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu przez odwołanie się do odrębnych przepisów lub wprost do ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, rozumie się przez to odwołanie do niniejszej ustawy [ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – uwaga własna]”. Odesłania zawarte w ustawie o zakazie

stosowania wyrobów zawierających azbest nie są zatem aktualne. Jednocześnie jednak biorąc pod uwagę treść art. 145 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie budzi wątpliwości, że pojęcie „rejonowy/rejonowego”, występujący odpowiednio w art. 6a ust.1 oraz 6b ust. 5 i 6 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest należy aktualnie odnosić do pojęcia „powiatowy/powiatowego”. Trudno zatem uznać, by aktualny stan prawny prowadził do wątpliwości interpretacyjnych i powodował problemy w zakresie stosowania relewantnych przepisów ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Tym samym wydaje się, że nowelizacja art. 6a ust. 1 i art. 6b ust. 5 i 6 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest nie jest konieczna.

2. Z kolei zgodnie z art. 7a ust. 4 ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest: „Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz leków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, sposób realizacji recept oraz tryb rozliczania przez instytucje powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego z budżetem państwa kosztów tych leków, uwzględniając strukturę chorób i stosowane w leczeniu tych chorób leki”. Natomiast ust. 5 pkt 2 stanowi: „Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia [...] tryb rozliczania przez instytucje powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego z budżetem państwa kosztów z tytułu odpłatności, o której mowa w ust. 1 pkt 3 [...]”.

Zgodnie z art. 195 pkt 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45 poz. 391, ze zm.): „Ilekcroć w obowiązujących przepisach jest mowa o [...] «kasie chorych» lub «instytucji powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego» – rozumie się przez to Fundusz [Narodowy Fundusz Zdrowia – uwaga własna]”. Ustawa o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia utraciła moc obowiązującą na podstawie art. 251 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 1398, ze zm.). Niemniej na podstawie art. 229 ustawy o świadczenia opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: „Ilekcroć w obowiązujących przepisach jest mowa o:

- 1) ustawie:
 - a) o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
 - b) o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym

- rozumie się przez to niniejszą ustawę [tj. ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – uwaga własna];

2) przepisach:

a) o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,

b) o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym

- rozumie się przez to niniejszą ustawę [tj. ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – uwaga własna] oraz przepisy wydane na jej podstawie.

Tym samym obecnie zawarte w art. 7a ust. 4 i 5 określenie „instytucje powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego” należy odnosić do Narodowego Funduszu Zdrowia. Podobnie jak w przypadku omówionym w pkt 1 interpretacja ww. przepisów ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest – w tym zakresie – nie budzi wątpliwości a ich nowelizacja nie jest konieczna.

V. Wnioski końcowe

Postulowane w petycji zmiany przepisów ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest miałyby charakter porządkujący. Niemniej trudno uznać by aktualne brzmienie przepisów wzbudzało wątpliwości interpretacyjne. W związku z tym dokonywanie postulowanych zmian nie jest niezbędne. Wydaje się, że sama potrzeba dokonania korekt porządkujących nie jest wystarczającym uzasadnieniem dla podjęcia inicjatywy ustawodawczej. Korekty takie mogłyby zostać dokonane np. przy okazji większej (tj. szerszej przedmiotowo) nowelizacji ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.

Autor:

Agnieszka Tomaszewska
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Analiz Sejmowych

Jacek Krawczyk

Deskrytory bazy REX: Azbest, Narodowy Fundusz Zdrowia.

Weryfikacja: Adam Karczmarek